

осмислювати її та використовувати. для розвитку особистості. Місія бібліотеки – надавати допомогу своїм користувачам у поєднанні з книгою та інформацією, сприяти формуванню культури читання.

Хочемо наголосити, що для того, щоб перетворити бібліотеку на справжній осередок розвитку інформаційної культури особистості, ще потрібно вирішити багато питань організаційного, матеріально-технічного та фінансового характеру. Проте бібліотекар опанував нові інформаційні технології, він готовий ділитися своїми знаннями з користувачами, формуючи унікальну складову культури сучасної людини – інформаційну культуру.

Список використаних джерел та літератури

1. Головка М. В., Науменко С. О. PISA-2018 як індикатор стану загальної середньої освіти в Україні. Український педагогічний журнал. 2017. № 2. С. 8–20. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/707421/> (дата звернення: 11.10.2023).

2. Ісаєва О.О. Про сучасного читача: що відбувається з книгою на сучасному етапі. Шкільна бібліотека. 2014. № 3. С. 13–17.

3. Хорошковська Т. Сучасний погляд на читацькі вміння та їх вимірювання в основній школі. Українська мова і література в школі. 2008. № 3. С. 58–61. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/714147/> (дата звернення: 11.10.2023).

Нич Тетяна,

вчитель української мови та літератури
Старокостянтинівської ЗОШ I-III ст. №8,
старший вчитель

Урок позакласного читання

Дара Корній. «Мавки». Казка про Житницю та Василя (із книги «Чарівні істоти українського міфу. Духи природи»)

Мета: продовжувати знайомити учнів із творчістю письменниці Дари Корній; з'ясувати, хто така мавка, здійснити її характеристику, ознайомитися з різними видами мавок, порівняти уявлення предків про мавку та її сучасний образ; прочитати Казку про Житницю та Василя, проаналізувати твір (із книги «Чарівні істоти українського міфу. Духи природи»); розвивати критичне мислення, вміння давати стислі та логічні відповіді на питання; виховувати інтерес і шанобливе ставлення до світоглядних уявлень наших предків.

ПЕРЕБІГ УРОКУ

I. Мотивація навчальної діяльності

1. Перегляд офіційного трейлеру «Мавка. Лісова пісня» або повідомлення учня про фільм

<https://www.youtube.com/watch?v=izQA8C3emt4>

2. Проблемне запитання

Вчитель:

Цьогоріч значна частина вас дивилися фільм в кінотеатрах. Знаєте, що цей анімаційний фільм знятий за мотивами класичного твору Лесі Українки «Лісова пісня» та за мотивами народної міфології.

- Якою ви побачили головну героїню? Яка її зовнішність, риси характеру?

- Чи збігається сучасний образ Мавки з уявленнями наших предків про мавку?

II. Оголошення теми та мети уроку

Сьогодні шукатимемо відповідь на це запитання. А допоможе нам в цьому твір Дари Корній «Мавки», який увібрав дослідження вірувань прадавніх українців.

III. Засвоєння навчального матеріалу в процесі виконання практичних завдань

1. Критичне читання із завданням. Робота в групах

1 група : Прочитати уривок на с. 80- 82 [3],[6]. Знайти відповіді на наступні запитання:

1. Від чого походить назва мавок (Що означають слова Нав і Яв)?
2. Як виглядала Мавка?
3. Який обов'язковий атрибут має бути у мавки, з чого він? (вінок з дерева, у якому живе або з квітів, якщо мавка лугова)
4. Чому предки боялися дивитися на мавку ззаду? (бо видно нутроці)
5. Чи всі мавки бояться лісовика, степовика, луговика, чугайстра? (ні, кожна скоряється господарю того місця, де вона живе)
6. Порівняти відомості, що з'ясували про мавку, з образом, який створили кіномитці. Визначити спільне та відмінне. Оформити у вигляді кола Вена або порівняльної таблиці

2 група: Прочитати уривок на с. 82-84 [3],[6]. Знайти відповіді на наступні запитання:

1. Хто стає мавками? (та дівчина, яка вкоротила собі віку через нещасливе кохання; ті дівчата, які випадково заблукали в лісі, зустріли мавку і добровільно стали нею; потерчата жіночої статі; жінка, яка померла або народилася на Навському тижні)
2. Що було житлом для мавки? (дерево, кущ чи трава, печера)
3. Чи синонімічні поняття Навський тиждень та Навський великдень, коли він наставав?
4. Чим значиннєвим для мавки був Навський четвер? (Вона тоді прокидалася після зимового спочинку)
5. Чому наші предки з острахом чекали настання Навського тижня? («в ці дні мавки та русалки стають вільними і можуть спокійно ходити поміж людьми та вживати людські наїдки»)
6. Порівняти відомості, що з'ясували про мавку, з образом, який створили кіномитці. Визначити спільне та відмінне. Оформити у вигляді кола Вена або порівняльної таблиці

3 група. Прочитати уривок на с. 85-94 [3],[6]. Ю. Миролубов записав у кількох селах Подніпров'я імена 28 «сестринців»: Березиця, Вербиця, Вишниця, Гречуха, Грозовиця, Грушениця, Дивовиця, Дубиця, Жалиця, Житниця, Кануперниця, Катраниця, Косана, Краса, Лобаста, Любистиця, М'ятниця, Нічка-маруха, Овсяниця, Осиниця, Полудниця, Пшениця, Росяниця, Сенява, Сливиця, Терновиця, Травниця, Яблуниця

Прочитайте про них та заповніть таблицю:

1. **Ім'я /Зовнішній вигляд/ Походження /Функції / Ставлення до людей**

2. Про яку мавку пісня «Цвіте терен»?
3. Яка мавка лиш вночі порядкує?
4. Яка мавка найбільше вразила вас? Чим?

2. Теорія літератури

- **Отже, хто така мавка?**

Мавка – міфологічна істота в образі красивої дівчини з розпущеним волоссям.

IV. Узагальнення вивченого матеріалу

1. Продовжте речення

- Сьогодні ми говорили про...

- За уявленнями народу, мавка - це....., має зовнішність....., прокидається..., живе в....., боїться...

3. Послуховування казки

Вчитель: Мавки часто є героями казок, літературних творів, навіть фільмів, про які ми сьогодні згадували. Прослухаймо невеличку казку з книги Дари Корній (с. 95-97) і пограймося ще з Кубиком Блума.

Казка про Житницю та Василя <https://youtu.be/QWh03mtt9IY?feature=shared>

4. Робота з кубиком Блума

НАЗВИ

- Ім'я головного героя (Василь)
- Колір очей Василя (наче небо)

- Скільки квітів з'явилося на тому місці, де стояв хлопчина (2)

ЧОМУ

- Хлопець прийшов на житню нивку подивитися? (за наказом батька, чи все гаразд, чи не час уже жнива починати)
- Вродлива мавка хлопця житами цілісінський день водила, милувалася, але до себе й близько не підпускала (щоб не сполохати)

ПОЯСНИ

- Яким чином Житниця стерегла поле?(висмикувала бур'ян, відганяла вітрів)
- Чому в полі ростуть васильки-волошки, за казкою (то зачарований Василь)

ЗАПРОПОНУЙ

- Яким ще способом можна було Василеві все-таки врятуватися?

ПРИДУМАЙ

- Яким чином Житниця з Василем могли бути б разом щасливими?

ПОДІЛИСЬ

- Які емоції ти відчував після прослуховування казки?
- До яких висновків тебе спонукає вивчений сьогодні матеріал?

IV. Рефлексія

1. Мікрофон

V. Підсумки

1. Займи позицію

Проблемне запитання: *Чи збігається сучасний образ Мавки з уявленнями наших предків про мавку?*

VI. Домашнє завдання на вибір

1. Розмалювати мавку
2. Намалювати різних мавок
3. Скласти свою казку про якусь мавку з тих, про які сьогодні дізналися

Список використаних джерел та літератури

1. Борзенко О. Українська література 6 клас. Народна уява а духи природи//точка доступу: <https://uahistory.co/pidruchniki/borzenko-ukraine-literature-6-class-2023/7.php>
2. Табачук Л. Презентація до уроку з української літератури у 6 класі "Дара Корній. «Польовик» (із книги «Чарівні істоти українського міфу. Духи природи»)»// точка доступу: <https://vseosvita.ua/library/prezentatsiia-do-uroku-z-ukrainskoi-literatury-u-6-klasi-dara-kornii-polovyk-iz-knyhy-charivni-istoty-ukrainskoho-mifu-dukhy-pryrody-718514.html>
3. Дара Корній. Чарівні істоти українського міфу. Духи природи. - Харків:"Vivat", 2019. -С. 80-98.
4. Мавка. Лісова пісня. Трейлер // точка доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=izQA8C3emt4>
5. Нич Т. /Дара Корній. Казка про Житницю. Аудіокнига.// точка доступу: <https://youtu.be/QWh03mtt9IY?feature=shared>
6. Чарівні історії українського міфу: Мавки(Уривок з книжки Дари Корній «Чарівні істоти українського міфу. Духи природи» с. 80-94)// точка доступу: <https://oringo.com.ua/charivni-istoty-ukrayinskogo-mifu-mavki>

Додаток1

